

Kanıtla Dayalı Karar Verme Basamakları

Prof. Dr. Burcu Özkan Çetinkaya

Kanıtı Dayalı Yaklaşım...

1. BİLİMSEL KANIT
2. TECRÜBE VE YARGI
3. HASTANIN İSTEK VE GÖRÜŞÜ
4. KLİNİK HASTA VERİLERİ

Kanıtla Dayalı Karar Verme (KDKV)

KDKV için Gerekli Yetenekler

KDKV

1. Problemin belirlenmesi ve soruya dönüştürülmesi

2. Sorunun cevabı için en iyi kanıt araştırmak

3. Kanıtın geçerliliğini ve uygunluğunu değerlendirmek

4. Kanıt bilgilerini uygulamaya geçirmek

5. Performansı değerlendirmek

Klinik Soru

İlk basamak
En zor basamak
EN ÖNEMLİ basamak!!!!

PICO formatlı sorunun ögeleri

Patient, Problem, Population Hastanın veya toplumun tanımlanması

Intervention Müdahale veya tedavi .

Comparison of intervention Kıyaslama

Outcome Sonuç

PICO Formatlı Soru Hazırlamak

- **Toplum;** incelenen toplum örneği, hastanın ve problemin kısa tanımı
- **Tedavi;** düşünülen esas tedavi ne?
- **Kıyaslama;** en iyi tedavi yöntemi le mi yoksa hiç tedavi etmemek seçeneği ile mi kıyaslanacak?
- **Sonuç;** hastayı ve araştırmayı ilgilendiren temel sonuç(lar) ne?

ÖRNEK PICO SORUSU

Yıkıcı periodontal hastalıklı bireylerde
periodontal dokuların rejenerasyonunda
yönlendirilmiş doku rejenerasyonu,
açık küretaj işleminden daha mı etkili?

Problem odaklı

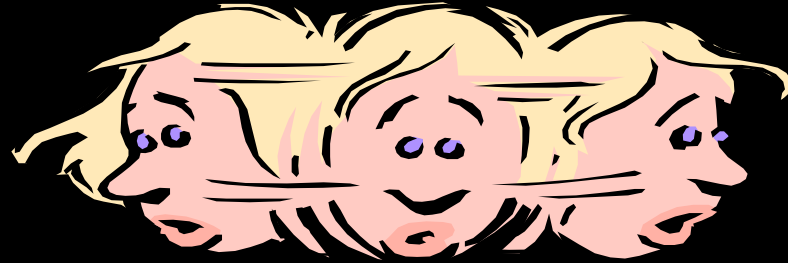
Açık ve net

Çok yönlü

Uygun anahtar sözcükler ile literatür taramaya uygun

Literatür araştırması ile yanıtlanabilir özelliklerde

olmayan SORU SORARSAK

PROBLEM BÜYÜR

KDKV için Gerekli Yetenekler

KDKV

1. Problemin belirlenmesi ve soruya dönüştürülmesi

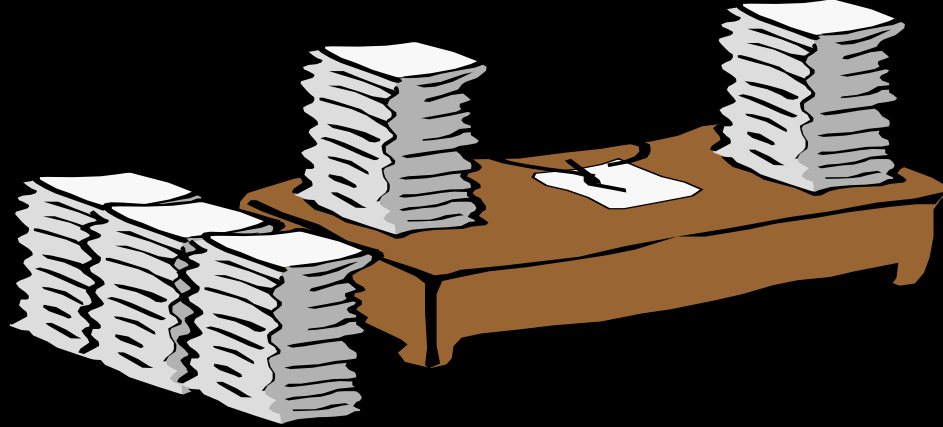
2. Sorunun cevabı için en iyi kanıt araştırmak

3. Kanıtın geçerliliğini ve uygunluğunu değerlendirmek

4. Kanıt bilgilerini uygulamaya geçirmek

5. Performansı değerlendirmek

En İyi Kanıtı Bul “Literatür Taraması”

**Uygun olan anahtar sözcükler kombine edilmeli,
gereksizler çıkartılmalı
Veri tabanları kullanılmalı
Hiyerarşik olarak araştırma yapılmalı**

LİTERATÜR KAYNAKLARI

- **KİTAPLAR (DİKKAT, ESKİ olabilir!)**
  - Geleneksel
  - Kanıta dayalı
- **DERGİLER (güncel olmayabilir!)**
- **SİSTEMATİK OLMAYAN DERLEMELER**
- **SİSTEMATİK DERLEMELER**
örn: Cochrane Kütüphanesi
- **META-ANALİZLER**
- **KLİNİK UYGULAMA KILAVUZLARI**

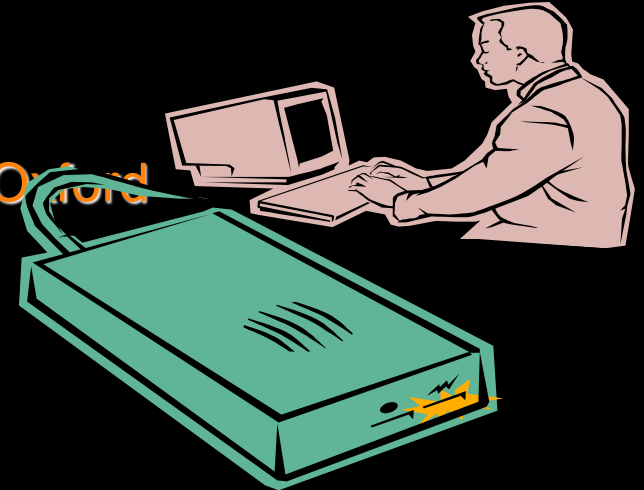
Elektronik Kaynaklar

BİYOMEDİKAL VERİTABANLARI

MEDLINE (PubMed), EMBASE, HealthSTAR, CINALH

DERLEME SERVİSLERİ

- Cochrane Oral Health Group
- Center for Evidence Based Dentistry, Oxford
- Office of Evidence Based Dentistry,
- Harvard School of Dental Medicine

Diğer elektronik Kaynaklar

- Google Scholar
- Web of Science
- Scopus
- Dentistry & Oral Sciences Source (DOSS)
- Journal Citation Reports (ISI Impact Factor)

Elektronik kaynaklara daha yakından bakarsak...

MEDLINE (PubMed)

“Klinik sorgulama servisi” PubMed

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/clinical.html>

Medical Subject Headings (MeSH) terimleri kullanılır

Avantajları;

Ücretsiz !

Çok fazla veri var

Dezavantajı;

Bütün makaleler yok

Cochrane Kütüphanesi

Archei Cochrane ve Ian Chalmers (1992)

<http://www.cochranelibrary.com/>

6 veritabanı içermekte

Cochrane Database of Systematic Reviews

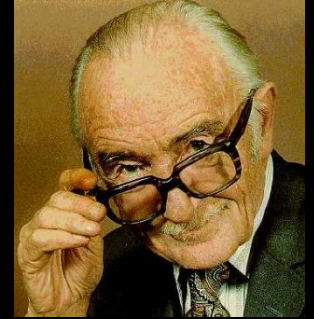
Cochrane Central Register of Controlled Trials

Cochrane Methodology Register

Database of Abstracts of Reviews of Effects

Health Technology Assessment Database

NHS Economic Evaluation Database

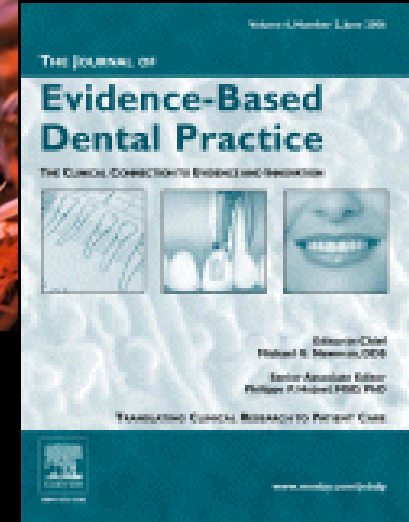
Kanıtla Dayalı Diş Hekimliği Dergileri

- Evidence-Based Dentistry (EBD)

İlk olarak 1998 yılında British Dental Journal'a bağlı ek dergi olarak yayınlandı
2000 yılında tek başına yer aldı

- Journal of Evidence-Based Dental Practice (JEBDP)

2001 yılına yayına girdi

Kanıtı Dayalı Kılavuzlar

- SIGN
- NICE
- SDCEP (Scottish Dental Clinical Effectiveness Programme)
- American Dental Association

Dental Elf

www.thedentalelf.net

Diş hekimliğindeki güncel kanıtlar ile ilgili düzenli özet yayınlayan blog sitesi

KEEPING YOU UP TO DATE WITH RELIABLE DENTAL HEALTH RESEARCH, POLICY & GUIDANCE

The Dental Elf

Home | About | Categories | Feedback

SEARCH

Email newsletter
Enter your email address

FOLLOW the Dental Elf

Twitter

Study suggests that dentifrices containing 1.5% arginine, an insoluble calcium compound provides additional benefit to fluoridated toothpastes

Posted by Derek

No Responses -

Cochrane reviews have clearly documented the anti-caries benefits of fluoridated toothpastes (Marinho et al 2003, Walsh et al 2010). New agents to improve caries prevention would assist efforts to reduce the impact of caries, particularly on children. The aim of this study was to investigate the efficacy of two dentifrices containing 1.5% arginine, an insoluble [read the full story...]

Share this post:

Tagged with: arginine, caries, fluoride toothpaste, prevention

Fluoride varnish in pre-school children

Posted by Derek

No Responses -

The effectiveness of fluoride varnishes for caries prevention for children and adolescents is well established with the recent update of the Cochrane review (Marinho et al 2013) estimating the pooled preventive fraction of 43% (95% CI 30-75%) for permanent teeth and 37% (95% CI 24-51%) for primary teeth. However although 22 trials were included there [read the full story...]

Share this post:

Tagged with: caries, Cochrane, fluoride varnish, pre-school, prevention

Limited evidence suggests no difference in soft tissues aesthetics between immediate and conventional implant placement

Posted by Derek

No Responses -

The aesthetic appearance of the soft tissues following dental implant placement is an important consideration and potential more of an issue

Recent Posts

- Study suggests that dentifrices containing 1.5% arginine, an insoluble calcium compound provides additional benefit to fluoridated toothpastes
- Fluoride varnish in pre-school children
- Limited evidence suggests no difference in soft tissues aesthetics between immediate and conventional implant placement
- Some evidence of reduction of peri-implant bone loss with platform switching
- Currently little evidence to support smoking as a risk factor for peri-implantitis

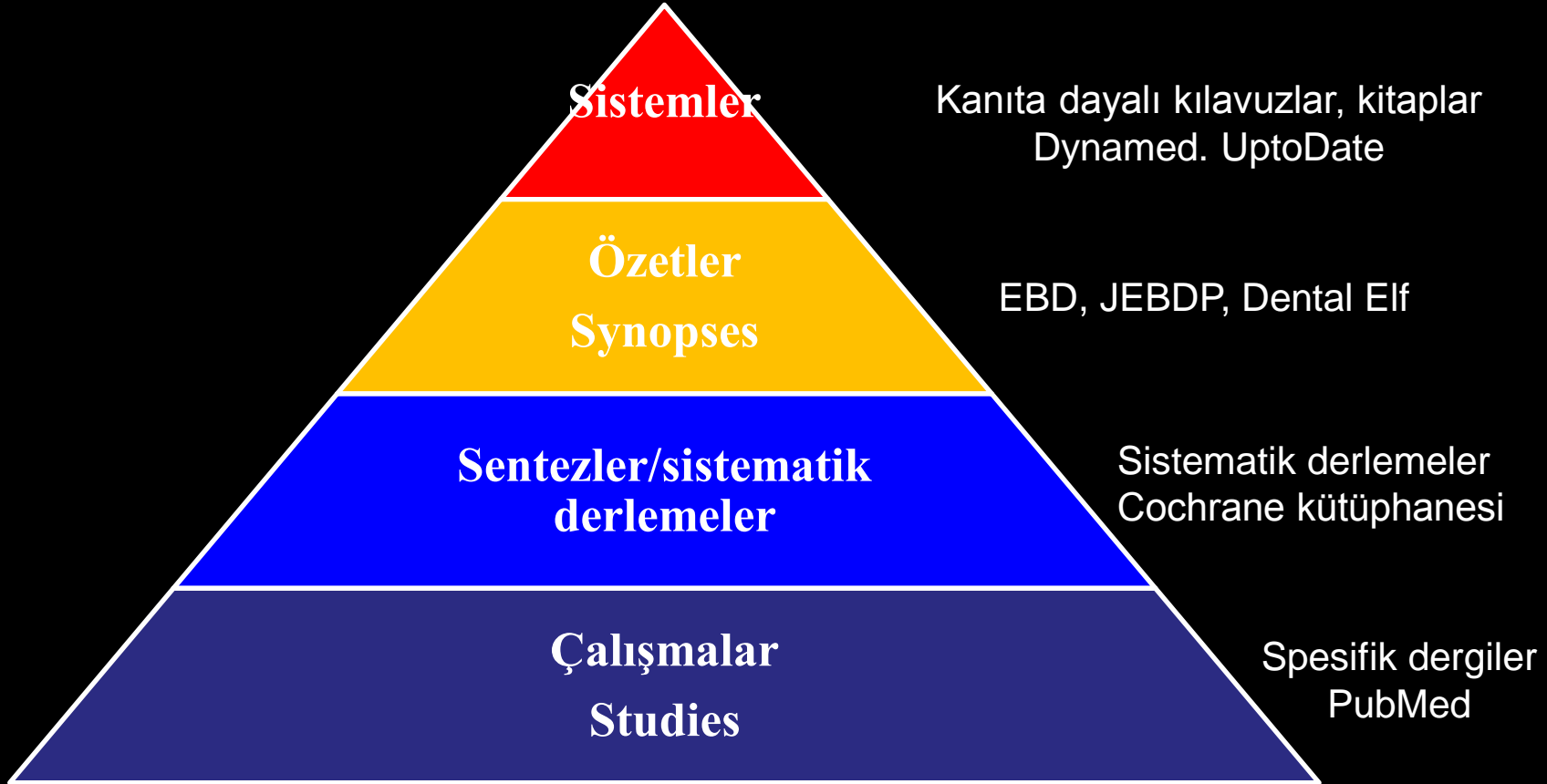
Recent Comments

- **Crownspad** on On-demand analgesic use following root canal treatment resulted in similar pain relief but reduced consumption compared with regular prescription
- **Alonso Carrasco** on New Cochrane Protocol January 2014

Web Siteleri

- PubMed www.pubmed.gov
- Cochrane Library <http://www.cochranelibrary.com/>
- SIGN Guidelines Network www.sign.ac.uk/
- Dental Elf www.thedentalelf.net
- TRIP database <https://www.tripdatabase.com/>
- ADA-EBD <http://ebd.ada.org/>

Sorunun yanıtını araştırma hiyerarşisi (4S)

Çalışmalar en alt seviyede!!!

- Diğer tüm kaynakların yetersiz olduğu durumlarda kullanılabilirler
- Mutlaka eleştirel değerlendirilmelidir

EN İYİ KANITI SEÇ!!!!

“ÇOK FAZLA BİLGİ, ÇOK AZ ZAMAN VAR!”

- **Faydalı bilgiyi kısa sürede bulabilmeli**
- **Geçerliliği zayıf, uygun olmayan bilgiyi elimine edebilmeli!**

Kanıtı Derecelendirme

BUNUN İÇİN...

Temel araştırma prensipleri ve *çalışma tipleri* hakkında bilgi sahibi olmalısın!

ÇALIŞMA TİPLERİ

